

СХВАЛЕНО

Протокол педагогічної ради
Від 31 серпня 2023р.
№ 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ясеницького ЗЗСО І-ІІІ ступенів
_____ М.Д.Мись
31 серпня 2023р.
М.П.

**Освітня програма
Ясеницького ЗЗСО І-ІІІ ступенів
з українською мовою навчання
на 2023-2024 навчальний рік**

Ясениця 2023р.

<u>№ з/п</u>	<u>Назва розділу/пункту</u>
I.	Пояснювальна записка
II.	Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття освіти
III.	Загальний обсяг навчального навантаження
IV.	Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями
V.	Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм
VI.	Форми організації освітнього процесу: режим роботи закладу, структура навчального року, інші освітні компоненти
VII.	Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
Додаток 1 (1.1.-1.6.)	НАВЧАЛЬНІ плани /відповідно до освітніх галузей/ 1-2 класи, 3-4 класи, 5,6 класи, 7-9 класи, 10-11 класи
Додаток 3	НАВЧАННЯ за наскрізними лініями
Додаток 4	ОЦІНЮВАННЯ навчальних досягнень здобувачів освіти
Додаток 5	ІНСТРУМЕНТИ системи внутрішнього забезпечення якості освіти
Додаток 6 (6.1.-6.4.)	ПЕРЕЛІК навчальних програм

I. Пояснювальна записка

- Освітня програма розроблена на виконання /з урахуванням/:
- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».
- Постанов Кабінету Міністрів України:
  - від 21.02.2018р. №87 «Про затвердження Держ. стандарту початкової освіти» (введено в дію: з 01.09.2018р. – для 1х класів; з 01.09.2019 – для 1-2 класів; з 01.09.2021 - для 1-4 класів); зі змінами (Постанова КМУ №688 від 24.07.19р., введено в дію з 16.08.19р.)
  - від 23.11.2011р. № 1392 «Про затвердження Держ. стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (зазначений Державний стандарт впроваджується в частині базової загальної середньої освіти з 01.09.2013 р., а в частині повної загальної середньої освіти - з 01.09. 2018 р.);
- Типової освітньої програми:
  - розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженої рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України протокол №2/2-2 від 22.02.2018; наказ МОН № 1272 від 08.10.19р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО»; наказ МОН № 1273 від 08.10.19р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО».
  - для закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом МОН від 19.02.2021 №235 (введено в дію з 2022/2023 н.р.) для 5,6 класів;
- -закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (введено в дію з 2018/2019 н.р.); для 7-9 класів;
- -закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (введено в дію для 10-х класів – з 01.09.2018 р., для 10-11 класів – з 01.09.2019 р.); наказ МОН № 1493 від 28.11.19р. «Про внесення змін до типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня».

4. Наказів МОН України:

- від 08.06.2018р. за №609 "Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти" (ППСслужба)
- -від 10.07.2019р. №955 "Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах"
- -Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 №872 {з змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017
- від 07.01.2019р. за № 1369 «Про затвердження Порядку проведення ДПА»;
- від 17.03.2015р. за №306 «Про затвердження Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні» (в дії з 17.04.2015р.);
- від 08.05.2019р. за №621 «Про внесення змін до наказу МОН № 762 від 14.07.15р. (зі змінами Наказ Міністерства освіти і науки України 01 березня 2021 року № 268): Про Порядок переведення учнів (вихованців) ЗЗСО до наступного класу». + Лист МОН України № 1/9-471 від 18.07.19р. «Щодо окремих питань переведення учнів ЗЗСО до наступного класу».

5. Вимог безпеки освітнього процесу:

- Наказ МОН № 1669 від 26.12.2017р. "Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти"
- Наказ МОН № 974 від 15.08.2016р. "Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України"
- Наказ МОН № 1423 від 14.12.2012р. "Про затвердження Положення про навчальні кабінети з природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів"

- [Наказ МОН № 659 від 16.05.2019р. “Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу”](#)
- [Наказ МОН № 97 від 31.01.2019р. “Про затвердження примірною тематичного плану та примірної програми навчання з питань ОП та БЖД”](#)
- [Лист МОН № 1/9-436 від 14.08.2020р. Про створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти та попередження і протидії булінгу](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2022 р. № 1/8794-22 «Щодо діяльності психологічної служби у системі освіти в 2022/2023 навчальному році»](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України від 26 липня 2022 р. № 1/8462-22 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану»](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 р. №1/2186-23 «Про організацію 2023-2024 н.р. в закладах загальної середньої освіти».](#)
- [ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ВІДБУДОВИ: реалії, досвід, перспективи. Методичний порадиш науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового 2023–2024 навчального року](#)
- [Листи Міністерства освіти і науки України від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій»](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України №4/1513-22 від 06.07.2022 «Про підтвердження кваліфікаційних категорій педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти»](#)
- [Державна служба України з надзвичайних ситуацій № 03-1870/162-2 від 14.06.2022 року «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти»](#)
- [Наказ МОН від 01.04.2022 №289 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти”](#)
- [Наказ МОН від 30.07.2021 №868 “Про затвердження форм звітності з питань діяльності закладів загальної середньої освіти та інструкцій щодо їх заповнення”](#)
- [Постанова МОЗ від 06.09.2021 р. №10 “Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв’язку поширенням коронавірусної хвороби \(COVID-19\)”](#)
- [Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 р. № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”](#)
- [Наказ МОЗ №2205 від 25.09.2020 “Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти”](#)
- [Наказ МОН від 8 вересня 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за №941/35224 “Деякі питання організації дистанційного навчання”](#)
- [Положення про центр професійного розвитку педагогічних працівників](#)
- [Положення про сертифікацію педагогічних працівників \(зі змінами від 24.12.2019 р.\)](#)
- [Інструкція з діловодства у закладах загальної середньої освіти](#)
- [Наказ МОН № 795 від 12.07.21 року «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти»](#)
- [Лист МОН від 10.08.2022 № 1/9105-22 “Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2022/2023 н. р.”](#)
- [Лист МОН № 1/9-436 від 30.08.21 рокуЩодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами закладах загальної середньої освіти](#)
- [Постанова КМУ № 957 від 15.09.2021 року Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти\(зі змінами від 26 квітня 2022 р. № 483\).](#)

- [Лист МОН від 19.08.2022 р. №1/9530-22 «Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у 2022/2023 навчальному році»](#)

Освітня програма визначає:

- форми здобуття освіти та рівні освіти;
- режим роботи;
- вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, розподіл на тиждень, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- навчання за наскрізними лініями;
- форми та методи організації освітнього процесу;
- освітні галузі та навчальні програми;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму Ясеницького ЗЗСО І-ІІІ ступенів побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості та природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності та практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів освіти.

Освітня програма школи – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Освітня програма схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником. Основою для розроблення освітньої програми є [Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня](#). Відповідно до [пункту 3 статті 12 Закону «Про освіту»](#) повна загальна середня освіта має три рівня освіти – початкова освіта, базова середня освіта та профільна середня освіта, що відповідає впровадженню відповідних стандартів.

Державний стандарт початкової загальної освіти:

Із 01.09.2018р . в **Ясеницького ЗЗСО І-ІІІ ступенів**, учні 1-4 класів навчаються за принципами НУШ. Для них: *створено освітнє середовище із розподілом приміщення кабінетів на відповідні осередки; забезпечено ресурсами для навчання (підручники, відповідні дидактичні матеріали та технічне оснащення); освітній процес відбувається через призму наскрізних ліній та базується на партнерських відносинах вчителя, учня та його батьків; навчальні програми відповідно до Типової освітньої програми ПШ виконуються так, що в атмосфері довіри й взаємоповаги реалізується право дитини на гру із плеканням самостійності та незалежного мислення кожного учня.*

Оновлені програми й, відповідно, оновлені підходи до навчання учнів 1-4 класів сприяють успішному розвитку таких умінь, як: читання з розумінням; уміння висловлювати власну думку усно і письмово; критичне та системне мислення; творчість; ініціативність; здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Навчання учнів початкової школи відбувається на засадах розвитку життєвих навичок.

У 2023-2024 н.р. 5,6 класи будуть навчатися за Державним стандартом базової загальної середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа». Державний стандарт базової середньої освіти [оприлюднено](#) на сайті Кабінету Міністрів.

Учні 7-9 класів мають змогу вивчати предмети в умовах стандартної організації освітнього процесу, але, крім уроків, в школі проводяться заходи, що покликані на підвищення інтересу до навчання: предметні Тижні. В цей час в школі проводяться брейн-ринги, конкурси, змагання та інше.

Специфіка базової освіти в школі спрямована на: *формування наукового світогляду школярів, інтеграцію особистості учня в систему національної /світової/ культури, формування загальної культури людини, створення основи для усвідомленого вибору подальшої освіти, формування потреби в самоосвіті та саморозвитку, виховання поваги до прав та свобод інших*. Головним в освітньому процесі є спрямованість на розвиток психосоціальних та спеціальних навичок із усвідомленням своєї унікальності.

Державний стандарт профільної середньої освіти:

Із 01.09.2018 р., в школі впроваджена оновлена за змістом та переліком предметів Освітня програма старшої школи.

Завдяки детальній підготовці та злагодженій роботі всього педколективу впродовж навчального року своєчасно й обґрунтовано проводиться низка заходів:

- роз'яснювальні бесіди з учнями та батьками (через збори у форматі «учні+батьки», через *виховні години*, через *індивідуальні консультації*);
- складаються Навчальні плани для 10-х та 11-х класів */враховано: матеріальну базу школи, склад педагогічних працівників та їх рівень підготовки/*;
- обираються Навчальні програми відповідних предметів та/або інтегрованих курсів;
- відповідно до планів роботи МОН та ІМЗО замовляються підручники (їх надходження в школу фіксується через «Курс.Школа»);
- **моніторинг впровадження Освітньої програми та реалізації поставлених задач** здійснюється протягом навчального року відповідно до Плану роботи школи на рік. Аналіз/результати **опитувань** учасників освітнього процесу, вивчення **документації**, досліджень ефективності проведених **заходів** - це частина інформації, що має відображення в Річному звіті директора школи. Основними показниками є: моніторинг знань, умінь та навичок з окремих предметів; результати контрольних випробувань/досліджень успішності навчання учнів; участь учнів школи у предметних олімпіадах, творчих, спортивних та інтелектуальних змаганнях/конкурсах участь учнів у конкурсах Всеукраїнського рівнів; аналіз результатів ДПА та ЗНО; аналіз успішності вступної кампанії - вступ до ЗВО; аналіз результатів атестації **недпрацівників** та їх навчання /підвищення кваліфікації за напрямками/; аналіз участі **недпрацівників** у методичних заходах школи, ОТГ, району, області.

Отже, за сприятливих умов та старанності всіх учасників, освітній процес в школі організовано так, що учням з певних предметів цікаво вчитися, з інших – необхідно (для вступу до ЗВО).

Освітня програма школи покликана на впровадження таких методів навчання, що базуються на *партнерстві, участі, активному навчанні, врахуванні актуальних потреб і рівня розвитку, наближеності до реального життя дітей і підлітків*.

Важливим для реалізації концептуальних положень розвитку школи є **модернізація** змісту освіти, забезпечення **національного виховання**, розвитку і **соціалізації** дітей та молоді, **інформатизація** освіти, посилення **кадрового забезпечення**, оптимізація системи **методичної роботи** також вдосконалення організаційних форм **співпраці** з батьками, **оптимізація** управлінської діяльності; **матеріально-технічне** та **фінансове** забезпечення сучасного розвитку закладу. Шляхами реалізації цих напрямів є комплекс заходів, який складається з:

- відповідних управлінських дій, спрямованих на забезпечення економічних і соціальних гарантій професійної самореалізації педагогічних працівників,

- забезпечення сприятливих та комфортних умов організаційно-педагогічної та методичної роботи;
- створення й підтримка атмосфери спільної відповідальності за результати освітньої діяльності з боку всіх учасників освітнього процесу;
- сприяння формуванню системи психолого-педагогічної служби;
- підвищенню компетентності педагогічних працівників;
- ефективна взаємодія адміністративного складу та колегіальних органів управління закладом (педагогічна рада визначає стратегію розвитку школи; створює умови для послідовних змін; здійснює аналіз і контроль діяльності колективу; забезпечує колегіальність щодо прийняття важливих рішень).

Реалізація задач освітньої програми проходить ще й через урізноманітнення та удосконалення форм *співпраці педагогічного колективу закладу з батьками учнів*, закладами професійно-технічної освіти, закладами вищої освіти та громадськими організаціями.

Досягнення мети розвитку школи й виконання освітньої програми передбачає наявність та вдосконалення комп'ютерного оснащення, мережі Інтернет із швидкісним доступом для всіх учасників та сучасного програмного забезпечення освітнього процесу; використання прикладного програмного забезпечення в управлінській діяльності керівництва.

Головним завданням школи є підготовка учнів до самостійного життя, в якому вони мають вирішувати реальні завдання в непростих умовах сьогодення. Ступінь самовизначення і самореалізації особистості випускника безпосередньо залежить від рівня його інтелектуального, морального і творчого розвитку: не просто оволодіти сумою знань різних наук, а й їхньою цілісною системою, яка відображає єдину наукову картину світу. Сьогодні випускник школи – людина самодостатня, адаптована до життя, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації.

II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття освіти

Початкова освіта здобувається відповідно до Закону України «Про освіту», як правило, **з шести років**. Пріоритетами в житті дитини цього віку є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та інше. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання - *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Базова середня освіта здобувається, як правило, **після здобуття початкової** освіти. Діти, які здобували початкову освіту, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Відповідно до ст.18 Закону України «Про загальну середню освіту», на виконання постанови КМУ за № 684 від 13.09.17 р. (п.11-13) та наказу МОН за № 367 від 16.04.18р. здійснюється зарахування /відрахування/ учнів до /зі/ складу школи через накази по школі та відповідні записи в Алфавітній книзі – на підставі заяв батьків учнів (законних представників). Класні керівники систематично ведуть облік відвідування занять учнями, адміністрація школи своєчасно звітує перед гуманітарним відділом Зорівської сільської ради.

При записі дитини до школи батьки (законні представники) знайомляться з необхідними документами – Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку школи, а також мають надати *Згоду на обробку персональних даних* (в межах нормативних документів).

При наборі дітей до 1 класу (I ступінь навчання) батьки (законні представники), надають:

- заяву (встановленого школою зразка) одного з батьків (законних представників) на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- згода на обробку персональних даних;
- медичні документи про допуск учня до дитячого колективу (довідка встановленого зразка) та карту щеплень;

Зарахування до 1-ого класу відбувається відповідно до щорічних наказів.

Комплектування 1-ого класів завершується 31 серпня поточного року.

За наказом **МОН № 405 від 20.04.18р.**: «*Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов*».

При зарахуванні учнів протягом навчального року на усі ступені навчання батьки (законні представники), надають:

- заяву (встановленого школою зразка) одного з батьків (законних представників) на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- згода на обробку персональних даних;
- медичні документи та карту щеплень;
- особову справу з попереднього місця навчання.

Порядок зарахування учнів до школи є незмінним: дитина буде зарахована до школи.

Всіх учнів та їх батьків (законних представників) адміністрація школи обов'язково знайомить із Статутом школи, іншими розпорядчими та нормативними положеннями, що діють у школі.

III. Загальний обсяг навчального навантаження та опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Освітня програма закладу передбачає **три рівня** повної середньої освіти: початкова освіта (1-4 класи); базова середня освіта (5-9 класи); повна загальна середня освіта (10-11 класи).

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. В початковій школі з 01.09.2022 р. учні 1-4 класів навчаються за Новим Державним стандартом початкової освіти (зі змінами 2019 р.).

Базова середня освіта окреслює підходи до планування й організації школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 23.11.2011 №1392. із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 від 07.08.2013, [№ 143 від 26.02.2020](#)

В усіх представлених варіантах Навчальних планів зазначено кількість годин тижневого навантаження на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з вимогами Державного стандарту.

Здобуття **профільної середньої освіти** передбачає два спрямування:

академічне - профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти, і поглибленого вивчення окремих предметів з урахуванням здібностей та освітніх потреб здобувачів освіти з орієнтацією на продовження навчання на вищих рівнях освіти;

професійне - орієнтоване на ринок праці профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти, та професійно орієнтованого підходу до навчання з урахуванням здібностей і потреб учнів.

1-4 класи

Загальний обсяг годин :

для 1 класу – 770 годин /навчальний рік

для 2 класу – 840 годин /навчальний рік

для 3 класу – 875 годин /навчальний рік

для 4 класу – 875 годин /навчальний рік

З вересня 2019 року в Україні впроваджується оновлений Державний стандарт початкової загальної освіти (Постанова КМУ №688 від 24.07.2019р.), оснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти передбачає поділ на два **цикли – 1–2 класи і 3–4 класи**, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, обумовлених готовністю до здобуття освіти.

Державний стандарт передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі та з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи) та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

. Він розроблений на таких засадах:

- *цінність дитинства – тобто відповідність вимог віковим особливостям дитини;*
- *радість пізнання та розвиток особистості – тобто плекання самостійності та незалежного мислення замість «навченої безпорадності»;*
- *принципи здоров'я та безпеки – формування здорового способу життя та створення безпечних умов для фізичного та психоемоційного розвитку дітей.*

Навчальний план **Ясеницького ЗЗСО І-ІІІ ступенів** визначає структуру та зміст початкової освіти через інваріантну й варіативну складові, які встановлюють погодинне та змістове співвідношення між освітніми галузями (циклами навчальних предметів), гранично допустиме навантаження учнів та загальнорічну кількість навчальних годин.

Додатки до освітньої програми складено:

- **для 1-2 класів** – Згідно оновленого Державного стандарту початкової освіти (Постанова КМУ №688 від 24.07.2019р.), типової освітньої програми під керівництвом Шияна Р.Б. 1-2 клас (наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272) (додаток 1.1);
- **для 3-4 класу** – Згідно оновленого Державного стандарту початкової освіти (Постанова КМУ №688 від 24.07.2019р.), типової освітньої програми під керівництвом Шияна Р.Б (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273); (додаток 1. 2);

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.
- Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:
  - 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
  - 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних

- ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
  - 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
  - 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
  - 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
  - 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
  - 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
  - 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного з здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
  - 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
  - 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

5-9 класи

Загальний обсяг годин :

для 5 класу – 1085 годин /навчальний рік

для 6 класу – 1190 годин /навчальний рік

для 7 класу – 1085 годин /навчальний рік

для 8 класу – 1102,5 годин /навчальний рік

для 9 класу – 1190 годин /навчальний рік

Учні 5,6 класів – за Державним стандартом базової середньої освіти (*Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 року*) в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» (наказ МОН від 19.02.2021 № 235). (додаток 1.3,1.4).

Учні 7-9 класів навчатимуться за навчальними планами відповідно до Державного стандарту (затверд. Постановою КМУ за № 1392 від 23.11.11р із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 від 07.08.2013, [№ 143 від 26.02.2020.](#)), за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405, таблиця 1 (додаток 1.5);

Освітня програма окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, визначає: загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів, рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів. Варіативна складова використана на:

- збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної складової, які використовуються на вивчення тем передбачених навчальною програмою академічного рівня.

Формування варіативної складової відбувається на підставі побажань учнів, за навчальними програмами затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Під час розподілу варіативної складової навчального плану враховано гранично допустиме навантаження на одного учня, уроки фізичної культури при визначенні цього показника не враховувались.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріальнотехнічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику предмета .</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційноцифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм</p>
		за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>

7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для</p>
		<p>маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликааний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із

конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційнодіяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Освітня галузь мови і літератури у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна мова (англійська)", «Зарубіжна література».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» в 5-7 класах та «Мистецтво» у 8-9 класах.

10-11 класи

Освітня програма 10-11 класів (профільна середня освіта)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти. Учні 10-11-х класів у 2023/2024 н.р. будуть навчатися **на рівні профільної середньої освіти** – **Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня** (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами).

Загальний обсяг годин :

для 10 класу – 1085 годин /навчальний рік

для 11 класу – 1085 годин /навчальний рік

Учні 10-11 класів навчатимуться за навчальними планами відповідно до Державного стандарту (затверд. Постановою КМУ за № 1392 від 23.11.11р.), за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом МОН від

Навчальні плани для старшої профільної школи складено з урахуванням вибору учнів та очікувань батьків. Вони мають основні модулі:

Базовий модуль — фундаментальний. Це *обов'язкові для всіх предмети*, що вивчаються не поглиблено, а на рівні стандарту.

Модуль вибірково-обов'язкових предметів (ВОП). Учні та батьки учнів (законні представники) обов'язково обирають 2 предмети із поданих: «Мистецтво», «Інформатика», «Технології». Для їх вивчення відводиться два роки. Вчителі обирають та пропонують певні модулі навчального матеріалу, враховуючи регіональні особливості та матеріально-технічну базу школи, доводять цю інформацію до відома учнів та їх батьків.

Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів. Варіативна складова використана на:

- збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної складової, які використовуються на вивчення тем передбачених навчальною програмою академічного рівня.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних *навчальних програмах*.

За модульним принципом реалізується зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво») Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети ;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання прийнято з урахуванням освітніх потреб учнів, регіональних особливостей, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази тощо.

Кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети;

Залишок навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів, використано для збільшення кількості годин на вивчення базових предметів з урахуванням потреб учнів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти окреслені у Державному стандарті, Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий</p>

		<p>у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>

5	Інформаційноцифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач.</p>
		<p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>

8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості

створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевіряти його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних.

Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

В умовах профільного навчання, враховуються потреби поглибити знання учнів, з метою кращої підготовки до ЗНО.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, забезпечується вивченням базових предметів: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова (англійська)», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика» та окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Кількість годин для вивчення профільних предметів збільшено за рахунок варіативної складової навчального плану з урахуванням освітніх потреб учнів та з метою формування ключових компетентностей учнів засобами усіх предметів.

Вибірково-обов'язковими предметами визначені: «Інформатика», «Мистецтво», що вивчаються на рівні стандарту.

Дошкільна освіта

Також при школі організована **дошкільна освіта**, а саме освітня програма складена для старшої дошкільної групи з короткотривалим перебуванням (до 4 год) за освітньою програмою для дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт», якій надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (лист МОН України від 01.08.2017р. №1/11-7684)».

IV. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Міністерство освіти і науки України затверджує типові освітні програми, які спрямовані на реалізацію мети та завдань освітньої галузі. Освітні програми школи розробляються на основі типових освітніх програм, не потребують окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. В рамках навчальних програм (затверджених наказами МОН України) подано:

- *очікувані результати навчання (знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти);*
- *пропонований зміст предмета;*
- *реалізації в змісті предмета;*
- *внесок предмета у формування ключових компетентностей (компетентнісний потенціал предмета).*

Державні стандарти загальної середньої освіти – це вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувача загальної середньої освіти відповідного рівня.

Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

V. Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм

Тип закладу – загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів.

Орієнтовна/реальна кількість класів на 2023/2024 н.р.:

I ступінь – 4; II ступінь – 5; III ступінь – 2;

Орієнтовна кількість учнів: 147

I ступінь – 64.; II ступінь – 63; III ступінь -20

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту". Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН від 20.02.2002 № 128.

Робочий навчальний план **Ясеницького ЗЗСО I-III ступенів** розроблений на виконання Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Національної доктрини розвитку освіти, чинних Державних стандартів початкової, базової та повної загальної освіти, Положення про загальноосвітній навчальний заклад; відповідно до листів Міністерства освіти і науки України.

Робочі навчальні плани на 2023/2024 навчальний рік вводяться в дію з 01.09.2023 р. та складаються:

- для 1-4 класів – педрадою школи (відповідно до Державного стандарту початкової освіти, Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Р.Б.Шияна, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України № 1272, 1273 від 08.10.2019 та методичних рекомендацій МОН України);
- для 5,6 класів – педрадою школи за Типовою освітньою програмою ЗЗСО II ступеня, затверд. наказом МОН України від 19.02.2021 № 235;
- для 7-9 класів – педрадою школи за Типовою освітньою програмою ЗЗСО II ступеня, затверд. наказом МОН України від 20.04.18р. за № 405 (таблиця 12);
- для 10-11 класів – педрадою школи на підставі Типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня, затверд. наказом МОН України за № 408 від 20.04.18р. – (в редакції: наказ МОН № 1493 від 28.11.2019 р. зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464 (Таблиця 2 до Типової освітньої програми).

Інформація про реалізацію варіативної складової навчальних планів.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- *організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;*
- *окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;*
- *предмети за вибором;*
- *позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.*

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури, суспільствознавство, мистецтво, математика, природознавство, технології, здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Перелік модельних програм для 5-6 класів

Освітній компонент	Назва програми
Українська мова	Українська мова 5-6 кл. Заболотний та ін.
Українська література	Українська література 5-6 кл. Чумарна, Пастушенко.
Зарубіжна література	Зарубіжна література 5-6 кл. Волощук.
Англійська мова	Іноземна мова 5-9 кл. Зимомря та ін.
Математика	Математика 5-6 кл. Мерзляк та ін.
Пізнаємо природу	Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда та ін.
Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Шиян та ін.
Інший курс морального спрямування	Духовність і мораль в житті людини і суспільства 5-6 кл. Жуковський та ін.
Досліджуємо історію і суспільство	Досліджуємо історію і суспільство 5-6 кл. Васильків та ін.
Інформатика	Інформатика 5-6 кл. Завадський та ін.
Технології	Технології 5-6 кл. Туташинський.
	Музичне мистецтво 5-6 кл. Ференц та ін.
Мистецтво	Мистецтво 5-6 кл. Масол, Просіна.
Фізична культура	Фізична культура. 5-6 кл. Педан та ін.

VI. Форми організації освітнього процесу: режим роботи закладу, структура навчального року, інші освітні компоненти

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» загальна середня освіта може бути організована за такими формами: **інституційна, заочна (дистанційна); індивідуальна (екстернатна, сімейна, вона ж — домашня, педагогічний патронаж).**

Режим роботи школи:

- мова навчання – українська;
- режим навчання – п'ятиденний;

Основною формою організації освітнього процесу є урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути:

- *екскурсії,*
- *віртуальні подорожі,*
- *уроки-семінари,*
- *конференції,*
- *форуми,*
- *вистави,*
- *брифінги,*
- *квести,*
- *інтерактивні уроки,*
- *інтегровані уроки,*
- *відео-уроки,*
- *прес-конференції,*
- *захист навчальних проєктів,*
- *проблемний урок*

- ділові ігри тощо.

Методи навчання – дослідницькі, інформаційні, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Структура навчального року: Відповідно до статті Закону України «Про загальну середню освіту» 2023/2024 навчальний рік розпочнеться святом «День знань» і закінчується не пізніше 30 червня. Навчальні заняття організуються за семестровою системою у такі терміни (орієнтовно):

- **I семестр** – з 01 вересня по 22 грудня 2023 року;
- **II семестр** – з 8 січня по 7 червня 2024 року.

Терміни канікул – передбачено осінні, зимові, весняні і додаткові :

- **Осінні** – з 30 жовтня по 3 листопада 2023 року;
- **Зимові** – з 23 грудня 2023 року по 7 січня 2024 року;
- **Весняні** – з 25 березня по 31 березня 2024 року;
- **Великодні** – з 1 травня по 7 травня 2024 року.

У разі непередбачених ситуацій, в структурі 2023/2024 н.р. можливі зміни (за рішенням педради) термінів й дат семестрів/канікул, форми навчання.

Відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом **МОН України** «Про затвердження Порядку проведення ДПА» перелік предметів для проведення державної підсумкової атестації для учнів початкової, середньої та старшої школи буде затверджено додатково. Вручення документів про освіту для випускників 9-ого та 11-ого класу буде проведено у терміни, визначені наказом МОН України .

VII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

- Споруда школи (двоповерхова) містить **13** навчальних кабінетів та класних кімнат, бібліотеку; методичний кабінет, спортивну залу, кабінет директора школи, кабінет заступника директора школи з навчально-виховної роботи, учительська, шкільна їдальня, ігрова та навчальний клас для старшої дошкільної групи, туалет;

Внутрішня система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності :

. Опанування питань самоаналізу у напрямках: освітнє середовище, система оцінювання учнів, система оцінювання педагогічної діяльності педпрацівників та управлінських рішень має включати:

- **стратегію та процедури забезпечення** якості освіти;
- **систему та механізми** забезпечення **академічної доброчесності** (щорічно оновлюється та затверджується на засіданні педради, серпень, до початку навчального року);
- оприлюднені **критерії, правила і процедури оцінювання** здобувачів освіти;
- оприлюднені **критерії, правила і процедури оцінювання** педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені **критерії, правила і процедури оцінювання** управлінської діяльності керівних працівників Закладу;
- **забезпечення наявності інформаційних систем** для ефективного управління Закладом;
- **інші процедури та заходи**, що визначаються спеціальними законами або документами Закладу, на кшталт: колегіальний вибір підручників для учнів школи /за Новими держстандартами освіти, відповідно до графіків МОН України/ на засіданнях педради із подальшим оприлюдненням на сайті школи.

**Робочий навчальний план
ЗЗСО I ступеня на 2023-2024 н.р.
(1-2 класи)**

Додаток №1.1
до освітньої програми Ясеницького ЗЗСО I-III ступенів з
українською мовою навчання на 2023-2024 навчальний рік

№ п/ п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		1	2
	Інваріантна складова		
1	Укр. Мова	5	5
2	Математика	3	3
3	Мистецтво	2	2
4	Я досліджую світ	7	7
5	Англійська мова	2	3
6	Фізична культура	3	3
7	Інформатика		1
	Разом	22	24
	Варіативна складова		
	Гранично допустиме навантаження на одного учня	20	22
	Всього	22	24

Години фізичної культури не враховуються при визначенні допустимого навантаження учнів, але обов'язково фінансується

**Робочий навчальний план
ЗЗСО I ступеня на 2023-2024 н.р.
(3-4 клас)**

Додаток №1.2.
до освітньої програми Ясеницького ЗЗСО I-III ступенів
з українською мовою навчання на 2023-2024 навчальний рік

№ п/ п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		3	4
	Інваріантна складова		
1	Українська мова	5	5
2	Англійська мова	3	3
3	Математика	4	4
4	Я досліджую світ	7	7
5	Інформатика	1	1
6	Мистецтво	2	2
7	Фізична культура	3	3
	Разом	25	25
	Варіативна складова		
	Гранично допустиме навантаження на одного учня	23	23
	Всього	25	25

Години фізичної культури не враховуються при визначенні допустимого навантаження учнів, але обов'язково фінансується

Робочий навчальний план ЗЗСО II ступеня на 2023-2024 н.р. (5 клас)

Додаток №1.3.

до освітньої програми Ясеницького ЗЗСО I-III ступенів
з українською мовою навчання на 2023-2024 навчальний рік

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	5 клас
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	5
		Українська література	МОВ	2
		Зарубіжна література	МОВ	2
		Англійська мова	МОВ	4
			МОВ	0
Математична		Математика	МАО	6
Природнича	Пізнаємо природу	Пізнаємо природу	ПРО	2
			ПРО	0
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут	СЗО	1
		Основи християнської етики	СЗО	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	ГІО	1
			ГІО	0
Інформатична		Інформатика	ІФО	1
Технологічна		Технології	ТЕО	1
Мистецька	Мистецтво	Образотворче мистецтво	МІО	1
		Музичне мистецтво	МІО	1
Фізична культура		Фізична культура	ФІО	3
Усього				31
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				0
Міжгалузеві інтегровані курси				0
		Робототехніка		0
		STEM		0
		Драматургія і театр		0
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)				31
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня				28

**Робочий навчальний план
ЗЗСО II ступеня на 2023-2024 н.р.
(6 клас)**

Додаток №1.4.
до освітньої програми Ясеницького ЗЗСО I-III ступенів
з українською мовою навчання на 2023-2024 навчальний рік

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	6 клас
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	4,5
		Українська література	МОВ	2
		Зарубіжна література	МОВ	2
		Англійська мова	МОВ	3,5
			МОВ	0
Математична		Математика	МАО	6
Природнича	Пізнаємо природу	Пізнаємо природу	ПРО	2
		Географія	ПРО	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут	СЗО	1
	Інший курс морального спрямування	Основи християнської етики	СЗО	1
Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство		ГІО	0
		Досліджуємо історію і суспільство	ГІО	2
Інформатична		Інформатика	ІФО	2
Технологічна		Технології	ТЕО	1
Мистецька	Мистецтво	Образотворче мистецтво	МІО	1
		Музичне мистецтво	МІО	1
Фізична культура		Фізична культура	ФІО	3
Усього				34
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				0
Міжгалузеві інтегровані курси				0
		Робототехніка		0
		STEM		0
		Драматургія і театр		0
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)				34
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня				31

**Робочий навчальний план ЗЗСО II ступеня на 2023-2024 н.р.
(7-9 класи)**

Додаток №1.5.
до освітньої програми Ясеницького ЗЗСО I-III ступенів
з українською мовою навчання на 2023-2024 навчальний рік

№ п \ п	Предмети	Класи		
		7	8	9
	Інваріантна складова			
1	Укр. мова	2,5	2	2
2	Укр. література	2	2	2
3	Англійська мова	3	3	3
4	Зарубіжна література	2	2	2
5	Історія України	1	1,5	1,5+1
6	Всесвітня історія	1	1	1
7	Основи правознавства	-	-	1
8	Музичне мистецтво	1	-	-
9	Образотворче м-тво	1	-	-
10	Мистецтво	-	1	1
11	Математика	-	-	-
12	Алгебра	2	2	2
13	Геометрія	2	2	2
14	Природознавство	-	-	-
15	Біологія	2	2	2+1
16	Географія	2	2	1,5
17	Фізика	2	2	3
18	Хімія	1,5	2	2
19	Трудове навчання	1	1	1
20	Інформатика	1	2	2
21	Основи здоров'я	1	1	1
22	Фізична культура	3	3	3
	Разом	31	31,5	33+2
	Варіативна складова			2
	Курси за вибором			
1	Рідний край			
2				
	Гранично допустиме навантаження на одного учня	32	33	33
	Всього	31	31,5	35

Години фізичної культури не враховуються при визначенні допустимого навантаження учнів, але обов'язково фінансується

**Робочий навчальний план ЗЗСО III ступеня на 2022-2023 н.р.
(10-11 класи)**

Додаток №1.6.

до освітньої програми Ясеницького ЗЗСО I-III ступенів
з українською мовою навчання на 2022-2023 навчальний рік

№ п\п	Предмети	Клас	
		10	11
	Інваріантна складова	10	11
1	Укр. мова	2	2+1
2	Укр. література	2	2
3	Зарубіжна література	1	1
4	Англійська мова	2	2
5	Історія України	1,5	1,5+1
6	Всесвітня історія	1	1
7	Громадянська освіта	2	-
8	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3
9	Біологія і екологія	2+1	2
10	Географія	1,5	1
11	Фізика	3	3
12	Астрономія	-	1
13	Хімія	1,5	2
14	Фізична культура	3	3
15	Захист України	1,5	1,5
	Вибірково-обов'язкові предмети		
16	Інформатика	2	1
17	Мистецтво	1	2
	Разом	30+2	29+2
	Додаткові години	1	2
	Гранично допустиме навантаження на одного учня	33	33
	Всього	32	31

Години фізичної культури не враховуються при визначенні допустимого навантаження учнів, але обов'язково фінансується

НАВЧАННЯ за наскрізними лініями

Наскрізна лінія	Коротка характеристика	
	I ступінь	II-III ступінь
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування у здобувачів початкової освіти соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля.	<p>Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	Формування відповідальності та готовності до співпраці через колективну діяльність (робота в групах, парах, проектах тощо) .	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена суспільства, що розуміє принципи і механізми його функціонування.</p> <p>Ця наскрізна лінія засвоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка з'єднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Наскрізна лінія націлює на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя відіграє важливу роль у</p>

		<p>формуванні толерантного ставлення до однокласників незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки</p>	<p>Становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Формує валеологічні знання учнів про власне здоров'я та здоров'я оточуючих, навички здорового способу життя та безпечної поведінки, виховує бережливе ставлення до власного здоров'я.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Формування у здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях</p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Змістові лінії реалізуються наскрізно через інтегровані курси та всі навчальні предмети.

ОЦІНЮВАННЯ навчальних досягнень здобувачів освіти

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4-х класах – формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. **Формувальне оцінювання** має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності Закладу та якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи:

1-4 класи – . *Наказ МОН № 813 від 13.07.2021 року Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Зі змінами та доповненнями.*

Вибір форм і методів навчання вчителі 5-11 класів визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до:

- **Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів в системі загальної середньої освіти** - затверджені наказом МОН України від 05.05.2008 р. за № 371 та пізніше вдосконалені відповідно до чинного законодавства.

- **Критерії базової та профільної середньої освіти** реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий, затверджені наказом МОН України від 13.04.2011р. за № 329, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304 (набрав чинності з 27.05.2011р.).

рівень	Оцінка /бал/	Загальні вимоги Опис навчальних досягнень
I початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило

	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Кожен наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові:

Перший рівень - початковий. Учні відтворюють частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.

Другий рівень - середній. Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

Третій рівень - достатній. Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати і систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною та правильною аргументацією.

Четвертий рівень - високий. Учні мають системні міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

- **Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів 6-9 класів /продовжується і на 10-11 класи/ із базових дисциплін у системі ЗЗСО - це наказ МОН від 21.08.2013р. за № 1222 /зміни, затверд. наказом № 1009 від 19.08.16р. – відмінено наказом МОН № 924 від 20.08.2018р.**

ДОДАТОК № 5**Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти**

У 2023/2024 навчальному році в Ясеницькому ЗЗСО І-ІІІ ступенів педагогічний колектив працює згідно Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Ясеницького ЗЗСО І-ІІІ ступенів, схвалено педагогічною радою Ясеницького ЗЗСО І-ІІІ ст. (протокол від 31.08.2021р. № 1) та затвердженого наказом по школі від 01.09.2021р № 65, планом внутрішньої системи забезпечення якості освіти у 2022-2023 н.р. (згідно стратегії розвитку школи).

ДОДАТОК № 6**Перелік навчальних програм**

Перелік навчальних програм щорічно переглядається на ШМК /відповідно до наказів та методичних рекомендацій МОН України/; за ними складається календарно-тематичне планування вивчення предметів

ДОДАТОК № 6.1.**І ступінь, 1-4 класи**

Наказ МОН № 1272 від 08.10.19р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО»

Наказ МОН № 1273 від 08.10.19р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО»

№з/п	Предмети, 1 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
	Інтегрований курс «Навчання грамоти»	Навчальні програми для 1-2 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна (затвержені наказом МОН №1272 від 08.10.2019..)
	Математика	
	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
	Мистецтво	
	Фізична культура	
	Англійська мова	Навчальна програма з англійської мови в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна
№з/п	Предмети, 2 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Українська мова	відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО І ступеня (наказ МОН № 1272 від 08.10.19р.)
2.	Математика	
3.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
4.	Мистецтво	
5.	Фізична культура	
6.	Англійська мова (1-2 кл.)	Навчальна програма з англійської мови в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна
7.	Інформатика (2кл.)	Навчальна програма з інформатики в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна
№з/п	Предмети, 3 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Українська мова	Навчальні програми для 3-4 класів
2.	Математика	

3.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО І ступеня (затверджена наказом МОН № 1273 від 08.10.19р.) Зі змінами (наказ МОН № 1273 від 08.10.19р.)
4.	Мистецтво	
5.	Фізична культура	
6.	Англійська мова (3 кл.)	Навчальна програма з англійської мови в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна
7.	Інформатика (3кл.)	Навчальна програма з інформатики в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна

№з/п	Предмети, 4 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Українська мова	Навчальні програми для 3-4 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО І ступеня (затверджена наказом МОН № 1273 від 08.10.19р.) Зі змінами (наказ МОН № 1273 від 08.10.19р.)
2.	Математика	
3.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
4.	Мистецтво	
5.	Фізична культура	
6.	Англійська мова (4 кл.)	Навчальна програма з англійської мови в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна
7.	Інформатика (4кл.)	Навчальна програма з інформатики в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна

ДОДАТОК № 6.2.

II ступінь 5 клас

5,6 класи **Перелік модельних навчальних програм**

Відповідно до навчального плану визначено перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі(перелік затверджено педрадою протокол №1 від 31.08.2023р.)

Освітній компонент	Назва програми
Українська мова	Українська мова 5-6 кл. Заболотний та ін.
Українська література	Українська література 5-6 кл. Чумарна, Пастушенко.
Зарубіжна література	Зарубіжна література 5-6 кл. Волощук.
Англійська мова	Іноземна мова 5-9 кл. Зимомря та ін.
Математика	Математика 5-6 кл. Мерзляк та ін.
Пізнаємо природу	Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда та ін.
Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Шиян та ін.
Інший курс морального спрямування	Духовність і мораль в житті людини і суспільства 5-6 кл. Жуковський та ін.

Досліджуємо історію і суспільство	Досліджуємо історію і суспільство 5-6 кл. Васильків та ін.
Інформатика	Інформатика 5-6 кл. Завадський та ін.
Технології	Технології 5-6 кл. Туташинський.
	Музичне мистецтво 5-6 кл. Ференц та ін.
Мистецтво	Мистецтво 5-6 кл. Масол, Просіна.
Фізична культура	Фізична культура. 5-6 кл. Педан та ін.

7 -9 класи

Програми затверджені наказом МОН України від 07.06.2017 №804

базуються на складених у 2012 р. /наказ МОН №664 від 06.06.12р./,

розвантажнені у 2015-2016рр. /накази МОН за № 100 від 06.02.15р., № 617 від 03.06.16р./,

оновлені у 2017р. /накази МОН №52 від 13.01.17р., №201 від 10.02.17р./,

№	Предмет	кл	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
	Українська мова	5-9	Укладачі: Г.Т.Шелехова, М.І.Пентилюк, В.І.Новосьолов та інші. Розвантаження: Г.Т.Шелехова, Н.Б. Голуб та інші. Робоча група, яка здійснювала оновлення: О.П. Глазова, Ю.О.Романенко та інші Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
	Українська література	5-9	Авторський колектив 2012р.: Р. В. Мовчан, К.В. Таранік-Ткачук, М. П. Бондар, ... Оновлення програми відповідно до наказів МОН України No 52 від 13.01.2017 р та No201 від10.02.2017 р.:
	Історія України. Всесвітня історія	5-9	У 2012 р. програми уклали: Пометун ОІ, Атамась О.В, Власов В.С, Гаврилюк Ж.М, Євтушенко Р.І, Комаров Ю.С, Костюк І.А, Ладиченко Т.В, Малієнко Ю.Б, Ставнюк В.В, Ткаченко В.В, Тимченко А.І. У 2017 р. оновлювали: Мудрий ММ, Пастушенко Р.Я, Бурлака О.В, Євтушенко Р.І, Ксьондзик Т.М, Майданик О.Г, Хлипавка Л.М, Щупак І.Я. Програму доопрацьовували у 2019 році Патриляк, Мудрий, Байкєвіч. Внесено зміни: наказ МОН від 03.08.2022 № 698.
	Основи правознавства	9	Програму підготували: Т.Ремех та члени робочої групи, що здійснюють супровід програми: О.Муза, Р. Євтушенко, В. Сутковий, Т. Зорнік, Л.Лоха, В.Силенко. Внесено зміни: наказ МОН від 03.08.2022 № 698.
	Біологія	6-9	Модератор оновлення 2017р.: О.Г.Козленко. Члени авторської групи: Шаламов Р.В., Брайловська І.М., Віркун В.О., Дем'янчук І.М., Кононенко Л.М., Матяш Н.Ю., Серєда Т.В., Скрип В.В., Фіцайло С.С.
	Географія	6-9	У 2012 році програму склали: Я. Б. Олійник, Р. В. Гладковський, Л. М. Даценко, Н. І. Забуга, В. І. Кудирко, Л. О. Кухар, Н. В. Муніч, Г. Є. Уварова. У 2015 році внесли зміни: Я. Б. Олійник, І. М. Вітенко, В. Г. Гаврилюк, Т. Г. Гільберг, Л. М. Даценко, Г. Д. Довгань, Н. І. Забуга, С. Г. Коберник, Р. Р. Коваленко, В. І. Кудирко, Т. Д. Магалецька, Н. В. Муніч, Т. Г. Назаренко, О. Ф. Надтока, О. М. Приймак, Т. І. Рихлик, О. І. Слюсар, В. В. Совенко, О. Г. Стадник, Г. Є. Уварова. Оновили у 2017р.: І. М. Вітенко, Л.М.Булава, Р. В. Гладковський, Т. Г. Гільберг, М. В. Бобровський, Г.І.Карпюк, В. І. Кудирко, Т. В. Уманська, О. І. Слюсар, Т. К. Сокол, І. В. Фастов, О. О. Козачук, І. М. Ільницький. Внесено зміни: наказ МОН від 03.08.2022 № 698.

Зарубіжна література	5-9	Авторський колектив Наказ МОН України № 804 від 07.06.2017.: О. М. Ніколенко, К. В. Таранік-Ткачук, С. П. Фоміна, О. В. Ревнивцева, Т. П. Сегеда, Н. В. Онищенко. Внесено зміни: наказ МОН від 03.08.2022 № 698.
Інформатика	5-8	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів – для учнів, які вивчали інформатику з 2 класу. Наказ МОН України № 804 від 07.06.2017. Підготували у 2015–2016 рр.: М.І. Жалдак, Ю.В. Горошко, О.В. Коршунова, Б.В. Кудренко, Н.В. Морзе, Є.В. Мотурнак, Т.В. Нанаєва, Г.О. Проценко, Й.Я. Ривкінд, В.В. Шакотько, І.О. Завадський, В.В. Лапінський, А.В. Паньков. Оновлювали: І.О. Завадський, О.В. Пасічник, Н.А. Саражинська, О.О. Богатирьов, С.М. Бондаренко, Л. В. Булигіна, Г.Ю. Громко, О.Б. Коротка, Б.В. Кудренко, В.В. Лапінський, Л.В. Палюшок, Л.М. Федор.
Математика	5-9	Укладачі(2012р.): М. І. Бурда, Ю.І. Мальований, Є.П. Нелін, Д.А. Номировський, А.В. Паньков, Н.А. Тарасенкова, М.В. Чемерис, М.С. Якір. Над оновленням працювали (2017): М.І. Бурда, Б.В. Кудренко, О.Я. Біляніна, А.І. Азаренкова, О.І. Буковська, Т.С. Кіндюх, О.Є. Лисенко, А.В. Миляник, Н.В. Панова, А.В. Паньков.
Мистецтво. ОМ, ММ	8-9	Укладачі (2012 рік): Л. Масол, О. Коваленко, Г. Сотська, Г. Кузьменко, Ж. Марчук, О. Константинова, Л. Паньків, І. Гринчук, Н. Новикова, Н. Овіннікова. Оновили(2017): О. Гайдамака, Н. Лемешева, Т. Абрамян, О. Гусєва, О. Коваль, М. Скиба, Т. Шлєєнкова.
Трудове навчання	5-9	Укладачі: В.К.Сидоренко, Н. І. Боринець, Д. В. Боровик, В. М. Гащак, Е. М. Даниліна, С. М. Дятленко, Р. М. Лещук, Н. Б. Лосина, Т. С. Мачача, Н. М. Павич, А. І. Терещук, І. Ю. Ходзицька, В. В. Юрженко. Оновлювали(2017): А. І. Терещук, В. В. Бурдун, С. М. Дятленко, Н. М. Павич, В. М. Гащак, О. Ю. Медвідь, Ю. В. Палій, О. С. Ковальчук, В. В. Крімер, Р. М. Лещук, М. Д. Палійчук, І. Ю. Ходзицька.
Іноземна мова (англ)	5-9	Авторський склад за редакцією В.Г.Редько. Розвантаження: В.Г.Редько, О.Д.Карпюк, О.Я.Коваленко, А.М.Несвіт, І.В.Самойлюкевич. Оновлення: Самойлюкевич І.В., Шаленко О.П., Габовда А.М., Рацюк О.І., Харченко Н.І.
Основи здоров'я	5-9	Укладачі: Т. Є. Бойченко, Т. В. Воронцова, О. Л. Москаленко, В. В. Дерев'янка, В. С. Пономаренко, Н. М. Поліщук, С. С. Фіцайло. Над оновленням працювали: О. І. Шиян, Т. Г. Боса, О. А. Спірке, О. І. Шаповал Внесено зміни: наказ МОН від 03.08.2022 № 698.
Фізика	7-9	Програму/2012р./склали: О. І. Ляшенко, В. Г. Бар'яхтар, Л. Ю. Благодаренко, М. В. Головка, Ю. І. Горобець, Т. М. Засєкіна, В. Д. Карасик, О. В. Ліскович, М. Т. Мартинюк, І. Ю. Ненашев, Н. А. Охрименко, В. Д. Сиротюк, М. І. Шут. Оновлювали(2017 рік): В. В. Гудзь, Т. М. Засєкіна, Ю. Я. Пасіхов, О. В. Ліскович, І. Ю. Ненашев, О. Ю. Зіньковський, Н. М. Гончаренко, В. Л. Бузько
Хімія	7-9	Укладачі програми (2012 р.): Величко Л.П., Дубовик О.А., Котляр З.В., Муляр С.П., Павленко В.О., Свинко Л.Л., Титаренко Н.В., Ярошенко О.Г. Над оновленням програми (2017 рік) працювали: Величко Л.П., Дубовик О.А., Бобкова О.С., Баланенко В.В., Пугач С.В., Рогожнікова О.В.
Фізична культура	5-9	Укладачі: Т. Ю. Круцевич, Л. А. Галенко, В. В. Дерев'янка, С. М. Дятленко, А. І. Ільченко, Н. С. Кравченко, І. Х. Турчик, С. М. Чешейко. Оновлювали: М. В. Тимчик, Є. Ю. Алексійчук, В. В. Дерев'янка, Т. А. Дмітрієва, Е. А. Єрьоменко, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза, В. О. Сілкова

III ступінь, 10-11 класи

Затвержені наказом Міністерства освіти і науки України від **23.10.2017 №1407**
 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10-11 класів ЗЗСО»;
 Склад робочих груп із розроблення навчальних програм затверджено наказом МОН № 451
 від 22.03.17р.

введені в дію з 01.09.2018р.,

Таблиця 2 до наказу МОН №1493 від 28.11.19р.

№	Предмет	Клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1	Українська мова (рівень стандарту)	10-11	Авторський колектив: <i>Голуб Н.Б. та ін..</i>
2	Українська література (рівень стандарту)	10-11	Авторський колектив: <i>Р.В. Мовчан, С.Р.Молочко, Д.І. Дроздовський, Л.Т.Коваленко, А.М. Фасоля, В.І. Цимбалюк,</i>
3	Історія: Україна і світ	10-11	Укладачі програми (відповідно до наказу МОН України від 03.08.2017 № 310 «Про розроблення навчальних програм для старшої школи»): Мудрий М,М., Байкеніч Г.В., Баханов К.О., Бурлака О.В., Гирич І.Б., Євтушенко Р.І., Кендзьор П.І., Ксьондзик Т.М., Майданик О.Г., Митрофаненко Ю.С., Осмолівський С.О., Пастушенко Р.Я., Руккас А.О., Скальський В.В., Хлипавка Л.М., Черевко О.С., Щупак І.Я, Внесено зміни: наказ МОН від 03.08.2022 № 698.
4	Громадянська освіта (інтегрований курс)	10	Укладачі: Т. Бакка, Н. Беца, П. Вербицька, О. Волошенко, Р. Євтушенко, О. Муза, Т. Мелешенко, О. Мокрогуз, В. Павловська-Кравчук, Т. Ремех, Е. Ситник, Н. Ступницька, О. Педан-Слепухіна.
5	Зарубіжна література (рівень стандарту)	10-11	Автори: Л.П. Юлдашева О.М. Ніколенко. О.О. Ісаєва,Ж.В. Клименко, Ю.І. Ковбасенко, В.В.Снегірьова, А.О.Мельник, О.В.Орлова, О.К.Бицько; О.В.Гученко, І.І.Звершховська, Ж.В. Костюк, В.Г.Макаренко, Н.В.Онищенко, Н.І.Підгорна, О.В. Пітерська, Т.П.Сегеда, О.О.Семенюк, І.О.Смірнова, С.О.Тіхоненко, В.Г. Турянця. Внесено зміни: наказ МОН від 03.08.2022 № 698.
6	Математика (рівень стандарту)	10-11	Склад робочої групи: Бурда М.І., Іванюк Т.Г., Паньков А.В., Полонський В.Б., Похонський В.С., Уланова Н.М., Шульц Т.А., Якір М.С.
7	Біологія та екологія	10-11	Склад робочої групи: Балан П.Г., Белявська О.В., Заморока А.М., Зінченко О.П., Каліберда М.С., Карпенко С.І., Кулай А.Р., Мамчур Є.І., Матяш Н.Ю., Мироненко І.В., Музика Д.І., Сліпчук І.Ю., Соколенко В.Л., Фіцайло С.С., Яковлева Є.В.

			Внесено зміни(наказ № 1407 від 23.10.2017 р.)
8	Фізика і астрономія (рівень стандарт)	10-11	<i>Затверд. наказом МОН України за № 1539 від 24.11.2017р. Авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І. Склад робочої групи:</i> Бар'яхтар В.Г., Бевз А.В., Головка М.В., Горобець Ю.І., Желтухіна Л.А., Засєкіна Т.М., Карасик В.Д., Карлійська Я.В., Ліскович О.В., Непорожня Л.В., Сиротюк В.Д.
9	Географія (рівень стандарт)	10-11	Склад робочої групи: Олійник Я.О., Варакута О.М., Бобровський М.В., Гладковський Р.В., Забуга Н.І., Заячук М.Д., Зінкевич М.В., Ільницький І.М., Капіруліна С.Л., Карпюк Г.І., Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Надтока О.Ф., Совенко В.В., Стадник О.Г., Уварова Г.Є., Шуканова А.А. Внесено зміни: наказ МОН від 03.08.2022 № 698.
10	Хімія (рівень стандарт)	10-11	Автори: Дубовик О.А., Бобкова О.С., Вороненко Т.І., Глазунов М.М., Іваха Т.С., Рогожкіна О.В.
11	Фізична культура (рівень стандарт)	10-11	Автори: Тимчик М.В., Алексейчук Є.Ю., Деревянко В.В., Довбуш М.І., Єрмолова В.М., Сілкова В.О.
12	Іноземна /англ./ мова (рівень стандарт)	10-11	Автори: Балог С.Т., Білоус Г.В., Закусило Т.В., Редько В.Г., Самойлюкевич І.В.
13	Захист України /Вітчизни/ (рівень стандарт)	10-11	Автори: Лелека В.М., Алексейчук Є.Ю., Бахтін А.М., Гудима А.А., Гулько В.І., Гладковський Р.В., Єпіфанцев І.В., Качуровський В.С., Козаченко С.І., Коломоець Г.А., Крилюк В.О., Жевага С.І., Назаренко А.П., Павлов В.Б., Павлов С.С., Поліщук В.М., Судніков О.І., Фука М.М., Хараху С.О., Ягнич Г.Й. Внесено зміни: наказ МОН від 03.08.2022 № 698.
14	ВОП: Інформатика (рівень стандарт)	10	Автори: Громко Г.Ю., Бабій М.Г., Бондаренко С.М., Горбачов С.І., Грінсвич Г.І., Завадський І.О., Коршунвоа О.В., Кудренко Б.В., Лапінський В.В., Паньков А.В., Пасічник О.В., Пилипчук О.П., Ривкінд Й.Я., Соколюк Т.Ю., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.

ДОДАТОК № 6.4.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для старшої дошкільної групи

Назва програми	Автор	Рік видання
ВПЕВНЕНИЙ СТАРТ	Для ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ За загальною науковою редакцією Т. О. Піроженко	2017